

वीध (r. इन्ध praef. वि s. र ejectâ nasali) clarus, purus.  
AM.

वीर 10. A. (विक्रान्तौ क. शौर्ये v.; ut videtur, Denom. a वीर) fortem esse, fortitudinem, potentiam ostendere. RIGV. 116. 5.: तद् अवीरयेयाम् ... अश्विना «illud potentiae specimen dedistis, Asvini!»

वीर 1) m. (fortasse e वार a वृ cl. 10. वारयामि arceo) heros. DR. 2. 7. 2) n. arundo.

वीरण n. gramen fragrans (Andropogon muricatum).  
AM.

वीरिणी f. (a praec. s. इन् in fem.) nomen fluminis. M. 5.

वीरुध f. (primitiva forma radice रूह् crescere q. v. praef. वि, producto र्) planta repens. UR. 31. 4.

वीर्य n. (a वीर s. य) vis, robur, fortitudo. IN. 4. 8. H. 1. 4.

वीर्यवत् (a praec. s. वत्) vi vel fortitudine praeditus.

वुङ् 1. P. (त्यागे; scribitur वुग्, gr. 110<sup>a</sup>.) relinquere.

वुण्ट 10. P. (क्षित्याम् क.; scribitur वुट्ट, gr. 110<sup>a</sup>.) perire.  
cf. विण्ट, बुट्ट.

1. वृ 5. P. 4. वृणामि वृणवे. 1) tegere. A. 8. 5.: नभसः प्रच्युता धाराः ... अण्वणवन् सर्वतो व्योमः 3. 25.: अ-वृणोन् माम् महाशरैः — वृत tectus. N. 12. 112. 2) circumdare. N. 13. 49.: जनैर वृताम्; MAH. 1. 5120. 3) eligere. MAH. 2. 2698.: अण्वृणोत् ... पाण्डवानाम् अदासताम्; DEV. 11. 36.: वरं यम् मनसे च्छद्य तं वृणुधम्. — Caus. tegere. MAN. 8. 239.: किद्रुञ्च वारयेत् सर्वम्. Vid. 3. वृ. (Cum वृ i. e. वर tegere, circumdare cf. वल्, lat. vallum, vallis, fortasse velum, nisi pertinet ad चेल q. v.; villus, ap-erio, op-erio, v. praef. अप, अपि; lith. at-weru aperio, uz-weru, sù-weru claudo; gr. ῥι-νός, aeol. ῥῥῖ-νός e ῥῥῖ-νός cutis, ῥῥι-νόν scutum - v. वर्मन् - εἶρ-ος, εἶρῖον etc. lana; lith. wil-na id.; russ. vólna id.; goth. vulla id.; germ. vet. wolla id., wí-lón velare; (v. ऊर्णा); hib. flim «I fold, plait, lap, wrap, involve», fillead «a fold, plait, a cloth», falach «a blanket, veil, covering», olann lana. De वृ eligere v. वर p. 309.)

c. अप aperire. RIGV. 51. 3. et 4.: अण्वृणोत् अप. (Huc, vel potius ad Caus. अपवारयामि trahi potest lat. aperio, ita ut correptum sit ex apa-verio, v. Pott. I. 225.)

c. अपि abscondere. RIGV. 121. 4.: अपोवृत. (Lat. operio correptum ex opi-verio = Caus. अपिवारयामि, v. Pott. I. 225.)

c. आ 1) tegere. MAH. 1. 1296.: नीलजीमूतसङ्घातैः सर्वम् अम्बरम् आवृणोत्; BH. 3. 38.: धूमेना त्रियते वह्निः. 2) circumdare. N. 1. 24.: सखीगणावृता.

c. आ praef. अप aperire. BH. 2. 32.: स्वर्गाद्वारम् अपावृतम्.

c. आ praef. प्र tegere. N. 12. 23.: वस्त्रार्धप्रावृताम्. Induere, c. acc. vestis. N. 24. 42.: वस्त्रम् अरजः प्रावृणोत्; MAH. 1. 2033.: प्रावृत्य कृष्णावासांसि.

c. आ praef. वि arcere. MAH. 3. 363.: व्यावृत्य राजानम्.

c. आ praef. सम् 1) tegere. N. 9. 14. BH. 16. 16. 2) claudere. MAH. 1. 8343.: त इमे प्रसवस्या र्थे तव लोकाः समावृताः. 3) arcere, impedire. MAH. 3. 10329.: शकुन्मूत्रे समावृणोत्.

c. आ praef. सम् 1) tegere. N. 9. 14. BH. 16. 16. 2) claudere. MAH. 1. 8343.: त इमे प्रसवस्या र्थे तव लोकाः समावृताः. 3) arcere, impedire. MAH. 3. 10329.: शकुन्मूत्रे समावृणोत्.

c. परि circumdare. IN. 1. 13.: शक्रः परिवृतो देवैः.

c. प्र 1) induere vestem. MAH. 3. 2977.: वस्त्रम् प्रावृणोत्.

2) eligere. MAH. 3. 17186.: प्रवृणुते वरम्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.

c. वि 1) aperire. MAH. 1. 6275.: विवृत्य नयने; 12931.: निसृतः ... मुखात् तस्य विवृतात्; 1. 2935.: मारुतस् तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोत्. — विवृत nudus. MAH. 1. 2942.: अपश्यद् विवृताम्. TROP. detegere, patefacere, manifestum facere. MAH. 2. 6952.: नचै 'तद् विवृणोति सः. 2) petere. MAH. 1. 4413.: तान् तु तेजस्विनीङ् कन्याम् ... व्यवृणवन् पार्थिवाः केचित्.